



## MARIJAMPOLĖS SAVIVALDYBĖS TARYBA

### SPRENDIMAS DĖL MARIJAMPOLĖS SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURO DIREKTORIAUS 2016 METŲ VEIKLOS ATASKAITOS VERTINIMO

2017 m. balandžio 10 d. Nr. 1-137  
Marijampolė

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 19 punktu, Marijampolės savivaldybės tarybos veiklos reglamento, patvirtinto Marijampolės savivaldybės tarybos 2015 m. rugsėjo 28 d. sprendimu Nr. 1-141 „Dėl Marijampolės savivaldybės tarybos veiklos reglamento patvirtinimo“, 274 punktu ir atsižvelgdama į Socialinės paskirties ir sveikatos priežiūros įstaigų ataskaitų pateikimo Savivaldybės tarybai už 2016 metus 2017 m. vasario 6 d. grafiką Nr. SL-604, patvirtintą Marijampolės savivaldybės administracijos direktoriaus ir suderintą Marijampolės savivaldybės mero, Marijampolės savivaldybės taryba n u s p r e n d ž i a :

Vertinti Marijampolės savivaldybės visuomenės sveikatos biuro direktoriaus 2016 metų veiklos ataskaitą patenkinamai (pridedama).

Laikiniai einanti savivaldybės mero pareigas

Irena Lunskienė

Odetė Aleksienė

Sprendimą paskelbti: INFOLEX ; Interneto svetainėje ; TAR



## MARIJAMPOLĖS SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURAS

Biudžetinė įstaiga, Lietuvininkų g. 18, 68300 Marijampolė, tel. (8 343) 59 213

El. adresas [www.marijampolesvsb.lt](http://www.marijampolesvsb.lt), el.p. [info@marijampolesvsb.lt](mailto:info@marijampolesvsb.lt)

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 301618682

Marijampolės savivaldybės tarybai

### MARIJAMPOLĖS SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURO 2016 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2017-03-14 Nr. D3-305

Marijampolė

#### BENDROJI DALIS

Marijampolės savivaldybės visuomenės sveikatos biuras (toliau – Biuras) – Marijampolės savivaldybės tarybos 2008 m. sausio 28 d. sprendimu Nr. 1-288 įsteigta biudžetinė įstaiga. Juridinių asmenų registre įregistruota 2008 m. kovo 18 d., veiklą vykdyti pradėjo 2008 m. rugsėjo 1 d. Biuras savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos įstatymais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, kitais teisės aktais, Marijampolės savivaldybės tarybos sprendimais, mero potvarkiais, administracijos direktoriaus įsakymais bei Biuro nuostatais. Biuro adresas – Marijampolė, Lietuvininkų g. 18, interneto svetainės adresas – [www.marijampolesvsb.lt](http://www.marijampolesvsb.lt).

Pagrindinė Biuro veikla – visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų teikimas.

Biuro finansiniai metai sutampa su kalendoriniais metais.

#### PERSONALO VALDYMAS

Biuro struktūroje visi darbuotojai tiesiogiai pavaldūs Biuro direktoriui. Padaliniai neįsteigti.

Biuro pareigybių skaičius 2016 m. gruodžio 31 d.:

<b>Etatai</b>	<b>Patvirtinta</b>	<b>Užimta</b>
Administracija ir techniniai darbuotojai	3	3
Visuomenės sveikatos stebėsenos specialistas	1	1
Visuomenės sveikatos stiprinimo specialistai Marijampolės savivaldybėje	7	5,5
Visuomenės sveikatos stiprinimo specialistai Kalvarijos savivaldybėje	2	1
Visuomenės sveikatos stiprinimo specialistai Kazlų Rūdos savivaldybėje	2	1,25
Visuomenės sveikatos priežiūros specialistai, vykdančys sveikatos priežiūrą ugdymo įstaigose, Marijampolės savivaldybėje	14	11,35
Visuomenės sveikatos priežiūros specialistai, vykdančys sveikatos priežiūrą ugdymo įstaigose, Kalvarijos savivaldybėje	3	2,5
Visuomenės sveikatos priežiūros specialistai, vykdančys sveikatos priežiūrą ugdymo įstaigose, Kazlų Rūdos savivaldybėje	3	2,4
<b>Iš viso</b>	<b>35</b>	<b>28</b>

2016 m. gruodžio 31 d. Biure dirbo 33 darbuotojai. Iš jų: 4 administracijos ir techniniai darbuotojai bei 29 specialistai.

## DOKUMENTŲ VALDYMAS

Biure už dokumentų rengimą ir tvarkymą atsakingi Biuro direktorius, administratorius, buhalteris ir specialistai. 2016 m. Biure iš viso į apskaitą įtraukti 3652 dokumentai.

## BIURO FINANSAVIMAS 2016 M.

Nuo 2014 m. visuomenės sveikatos priežiūra savivaldybėse įteisinta kaip valstybinė (valstybės perduota savivaldybėms) funkcija ir kasmet skiriama tikslinė dotacija šios funkcijos įgyvendinimui. Kitos lėšos (administravimui, projektų įgyvendinimui ir kt.) skirtos iš Marijampolės savivaldybės biudžeto, Norvegijos finansinio mechanizmo ir kitų šaltinių. Išsami informacija apie Biuro finansavimą pagal šaltinius 2016 m. pateikta lentelėje:

<b>Eil. Nr.</b>	<b>Lėšų šaltiniai</b>	<b>Suma, Eur</b>
1.	Marijampolės savivaldybės biudžeto lėšos	30 000,00
2.	Valstybės biudžeto lėšos (specialioji tikslinė dotacija)	200 308,00
3.	Kiti šaltiniai:	133 022,38
3.1.	Norvegijos finansinio mechanizmo lėšos	75 230,34
3.2.	Kazlų Rūdos savivaldybės lėšos (valstybės biudžeto lėšos)	28 928,25
3.3.	Kalvarijos savivaldybės lėšos (valstybės biudžeto lėšos)	24 300,00
3.4.	Kazlų Rūdos savivaldybės lėšos (savivaldybės biudžeto lėšos – VSRSP)	870,00
3.5.	Kalvarijos savivaldybės lėšos (savivaldybės biudžeto lėšos – VSRSP)	600,00
3.6.	2 proc. nuo GPM	381,45
3.7.	Marijampolės teritorinė darbo birža	2 712,34
	<b>Iš viso</b>	<b>363 330,38</b>

Gautas finansavimas, išskyrus nemokamai gautą turtą – 363 330,38 Eur.

Nemokamai gautas turtas – 557,22 Eur.

Įstaigos uždirbtos pajamos – 6 998,83 Eur.

2016 m. vidutinis Biuro darbuotojų darbo užmokestis – 513,00 Eur per mėn (priskaityta).

Kreditoriniai įsiskolinimai 2016 m. gruodžio 31 d. – 1 029,01 Eur.

## VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ ORGANIZAVIMAS 2016 M.

Parengta 2015 m. vykdytų viešųjų pirkimų ataskaita bei 2016 m. planuotų vykdyti viešųjų pirkimų suvestinė (viešųjų pirkimų planas). 2016 m. vykdyti 244 mažos vertės pirkimai. Pasirašytos 79 viešųjų pirkimų sutartys.

## 2016 M. PARENGTOS BIURO VEIKLOS ATASKAITOS

Sveikatos ugdymo ir mokymo 2016 m. ataskaita Nr. 41-1-sveikata (I-IV ketvirčių ir metų ataskaitos už kiekvieną savivaldybę).

Informacija Marijampolės savivaldybės visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo ataskaitai už 2016 m. (Biuro veikla).

Marijampolės savivaldybės visuomenės sveikatos biuro direktoriaus 2015 m. veiklos ataskaita.

2016 metų valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų vykdymo vertinimo kriterijų, jų reikšmių ataskaitos (I-IV ketvirčių ir metų ataskaitos už kiekvieną savivaldybę).

Visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitos už 2015 m. (už kiekvieną savivaldybę).

Vykdytų projektų ataskaitos.

Kiekvienais metais teikiamos ataskaitos apie vykdomas veiklas specializuotoms valstybinio lygmens įstaigoms pagal temas (psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencijos, psichikos sveikatos stiprinimo ir kt.).

## 2016 M. PARENGTI BIURO VEIKLOS PLANAVIMO DOKUMENTAI

2016 m. Marijampolės savivaldybės visuomenės sveikatos biuro darbo planas.

Visuomenės sveikatos priežiūros specialistų, vykdančių visuomenės sveikatos priežiūrą mokyklose, darbo planai (sausio ir rugsėjo mėn.).

Mokinių visuomenės sveikatos priežiūros (ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas ugdomų mokinių visuomenės sveikatos priežiūros), visuomenės sveikatos stiprinimo ir visuomenės sveikatos stebėsenos funkcijų vertinimo kriterijai (planavimas ketvirčiais ir metams kiekvienai savivaldybei).

2017 m. Marijampolės savivaldybės visuomenės sveikatos biuro visuomenės sveikatos priežiūros programa.

Marijampolės savivaldybės visuomenės sveikatos biuro 2017–2018 m. strateginis veiklos planas.

### DALYVAVIMAS MOKYMUOSE 2016 M.

Siekiant gerinti teikiamų visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų kokybę savivaldybės gyventojams, Biuro specialistams sudaromos sąlygos dalyvauti kvalifikacijos kėlimo mokymuose, seminaruose, konferencijose.

Kriterijaus pavadinimas	Kriterijaus vertė
Mokymų, seminarų, konferencijų skaičius	22
Dalyvavusių darbuotojų skaičius (unikalių dalyvių skaičius)	18
Iš viso darbuotojų dalyvavimo atvejų skaičius	39

### PRIVALOMOJO SVEIKATOS MOKYMO PASLAUGOS

2016 m. pakeistas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. sausio 28 d. įsakymas Nr. V-69 (Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2016 m. liepos 13 d. įsakymo Nr. V-932 redakcija), kuriuo vadovaudamasis Biuras gyventojams teikia privalomųjų pirmosios pagalbos ir higienos įgūdžių mokymų paslaugas. Paslaugų kainos patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymu.

Informacija apie 2016 m. Biuro vykdytą privalomąjį sveikatos mokymą pateikiama lentelėje:

Kriterijaus pavadinimas	Kriterijaus vertė
Privalomųjų higienos įgūdžių mokymų dalyvių skaičius	481
Privalomųjų pirmosios pagalbos mokymų dalyvių skaičius	700

### VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGOS KITOMS SAVIVALDYBĖMS

Iki 2016 metų spalio 1 d. Biuras Kazlų Rūdos ir Kalvarijos savivaldybėse vykdė visuomenės sveikatos stiprinimą ir visuomenės sveikatos stebėseną, o nuo 2016 m. spalio 1 d. pradėta vykdyti ir visuomenės sveikatos priežiūra šių savivaldybių teritorijose esančiose ikimokyklinio ugdymo ir bendrojo ugdymo mokyklose. Šiam tikslui padidintas Biuro etatų skaičius.

2016 m. vasario 22 d. Biuras pasirašė visuomenės sveikatos stiprinimo ir visuomenės sveikatos stebėsenos funkcijų vykdymo paslaugų teikimo sutartį Nr. S-43/D3-157 su Kazlų Rūdos savivaldybės administracija. Sutarties terminas – 2016 metai. Pagal sutartį vykdyta iš anksto suderinta visuomenės sveikatos priežiūros veikla (201 visuomenės sveikatos priežiūros renginys, 3922 dalyviai).

Biuras 2016 m. vasario 17 d. pasirašė visuomenės sveikatos stiprinimo ir visuomenės sveikatos stebėsenos funkcijų vykdymo paslaugų teikimo sutartį Nr. SRG-54/D3-152 su Kalvarijos savivaldybės administracija. Sutarties terminas – 2016 metai. Pagal sutartį vykdyta iš anksto suderinta visuomenės sveikatos priežiūros veikla (301 visuomenės sveikatos priežiūros renginys, 4177 dalyviai).

2016 m. liepos 28 d. Biuras pasirašė Kazlų Rūdos savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos finansavimo sutartį Nr. S-225/D3-669 su Kazlų Rūdos savivaldybės administracija. Pagal sutartį vykdytas projektas „Akustinio triukšmo matavimai Kazlų Rūdos

savivaldybės gyvenamųjų namų ir visuomenės paskirties pastatų aplinkoje, veikiamoje transporto keliamo triukšmo“.

2016 m. birželio 2 d. Biuras pasirašė Kalvarijos savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos finansavimo sutartį Nr. SRG-173/D3-584 su Kalvarijos savivaldybės administracija. Pagal sutartį vykdytas projektas „Akustinio triukšmo matavimai Kalvarijos savivaldybės gyvenamųjų namų ir visuomenės paskirties pastatų aplinkoje, veikiamoje transporto keliamo triukšmo“.

2016 m. birželio 2 d. Biuras pasirašė Kalvarijos savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos finansavimo sutartį Nr. SRG-175/D3-583 su Kalvarijos savivaldybės administracija. Pagal sutartį vykdytas projektas „Papildymų ir jų maudyklų stebėjimo programa“.

### **BENDRADARBIAVIMAS**

Naujos bendradarbiavimo sutartys 2016 m. sudarytos su Kalvarijos ir Kazlų Rūdos savivaldybių ugdymo įstaigomis, taip pat organizacijomis, su kuriomis įgyvendinti bendri sveikatinimo projektai.

<b>Įstaigos ir organizacijos, su kuriomis sudarytos bendradarbiavimo sutartys 2016 m.</b>	<b>Sutarties sudarymo data</b>
Balsupių kaimo bendruomenė	2016-01-05, D3-1
Maltos ordino pagalbos tarnybos Marijampolės skyriaus vaiko dienos centras	2016-01-06, D3-2
Viešoji įstaiga „Divenira“	2016-04-18, D3-471
Marijampolės Rimanto Stankevičiaus pagrindinė mokykla	2016-04-19, D3-472
Kazlų Rūdos sav. Bagotosios pagrindinė mokykla	2016-10-03, D3-821
Kazlų Rūdos Kazio Griniaus gimnazija	2016-10-03, D3-822
Kazlų Rūdos sav. Jankų pagrindinė mokykla	2016-10-03, D3-823
Kazlų Rūdos „Elmos“ mokykla-darželis	2016-10-03, D3-824
Kazlų Rūdos specialioji mokykla	2016-10-03, D3-825
Kazlų Rūdos pagrindinė mokykla	2016-10-03, D3-826
Kazlų Rūdos sav. Plutiškių gimnazija	2016-10-03, D3-827
Kazlų Rūdos sav. Antanavo pagrindinė mokykla	2016-10-03, D3-828
Kazlų Rūdos vaikų lopšelis-darželis „Pušėlė“	2016-10-03, D3-829
Kazlų Rūdos Valdorfo progimnazija	2016-10-03, D3-830
Kalvarijos vaikų lopšelis-darželis „Žilvitis“	2016-10-03, D3-836
Kalvarijos sav. Akmenynų pagrindinė mokykla	2016-10-03, D3-837
Kalvarijos sav. gimnazija	2016-10-03, D3-838
Kalvarijos sav. Jungėnų pagrindinė mokykla	2016-10-03, D3-839
Kalvarijos sav. Liubavo Juozo Montvilos pagrindinė mokykla	2016-10-03, D3-840
Kalvarijos sav. Nemunaičių pagrindinė mokykla	2016-10-03, D3-841
Kalvarijos sav. Sangrūdų gimnazija	2016-10-03, D3-842
VSAT prie LR VRM Varėnos rinktinės Kalvarijos užkarda	2016-12-12, D3-1372

### **VISUOMENĖS INFORMAVIMAS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS KLAUSIMAIS**

Parengta 16 straipsnių/informacinių pranešimų, kurie paskelbti Biuro internetinėje svetainėje [www.marijampolesvsb.lt](http://www.marijampolesvsb.lt). Kai kurie iš jų buvo publikuoti Marijampolės savivaldybės, „Sūduvos gido“, [www.marijampolietis.lt](http://www.marijampolietis.lt) tinklalapiuose, leidiniuose „Suvalkietis“, „Miesto laikraštis“. Bendradarbiaujant su kitomis įstaigomis 2016 m. Biuro internetinėje svetainėje buvo publikuota ir kitų įstaigų parengtų straipsnių arba informacinių pranešimų apie sveikatos išsaugojimą bei stiprinimą, visuomenės sveikatinimo renginius.

Biuro darbuotojai 10 kartų teikė informaciją Marijampolės televizijai visuomenės sveikatos temomis. 2016 m. per radijo stotį „Kapsai“ pradėta transliuoti Biuro rubrika „Ar žinojai, kad...?“

### **DALYVAVIMAS PROJEKTUOSE**

Biuras 2016 m. užbaigė 2009–2014 m. Norvegijos finansinio mechanizmo programos Nr. LT11 „Visuomenės sveikatai skirtos iniciatyvos“ projektą „Sveikatos priežiūros paslaugų teikimo mokyklose ir ikimokyklinio ugdymo įstaigose gerinimas Marijampolės savivaldybėje“.

<b>Skirta finansinė parama</b>		<b>Panaudotos lėšos</b>	
215 638,93 Eur		215 491,16 Eur	
Norvegijos finansinės paramos lėšos	Bendrojo finansavimo lėšos (valstybės biudžeto lėšos)	Norvegijos finansinės paramos lėšos	Bendrojo finansavimo lėšos (valstybės biudžeto lėšos)
183 293,09 Eur	32 345,84 Eur	183 167,49 Eur	32 323,67 Eur

Projekto įgyvendinimo metu pasiekti rezultatai:

1. Suremontuoti devyni ugdymo įstaigų sveikatos kabinetai (šeši ikimokyklinio ugdymo įstaigų ir trys mokyklų sveikatos kabinetai).

2. Dvidešimt devyni sveikatos kabinetai aprūpinti kokybiška, visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų teikimui reikalinga įranga ir inovatyviomis darbo priemonėmis.

2016 m. Biuras įgyvendino ir 2009–2014 m. Norvegijos finansinio mechanizmo programos NR. LT11 „Visuomenės sveikatai skirtos iniciatyvos“ dvišalio bendradarbiavimo fondo finansuotą projektą „Visuomenės sveikatos priežiūra Lietuvoje ir Norvegijoje – Marijampolės ir Lešos savivaldybių bendradarbiavimas keičiantis patirtimi“, kurio veikla – 4 asmenų vizitas į Norvegiją (Lešos savivaldybę).

Veiklos įgyvendinimo tikslas – pasidalinti gerosios praktikos pavyzdžiais ir po veiklos įgyvendinimo Marijampolės savivaldybėje pritaikyti ne mažiau kaip vieną sveikatinimo priemonę pagal partnerių iš Norvegijos pavyzdį, taip pat pristatyti ne mažiau kaip vieną sveikatinimo pavyzdį, skirtą savivaldybės nevyriausybinėms organizacijoms.

### **SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ORGANIZAVIMAS MARIJAMPOLĖS SAVIVALDYBĖS UGDYMO ĮSTAIGOSE**

2016 m. gruodžio 31 dienai 35-iose Marijampolės savivaldybėje esančiose ugdymo įstaigose visuomenės sveikatos priežiūrą vykdė šešiolika Biuro visuomenės sveikatos priežiūros specialistų.

2016 m. nuo rugsėjo 1 d., įsigaliojus naujai Visuomenės sveikatos priežiūros organizavimo mokykloje tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) redakcijai, suvienodinti visuomenės sveikatos priežiūros reikalavimai ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose. Visuomenės sveikatos priežiūros specialistui ugdymo įstaigoje numatyta 18 funkcijų. 2016 m. vienam visuomenės sveikatos priežiūros specialisto etatui buvo priskirta 1000 mokinių miesto teritorijoje ir 500 mokinių kaimo teritorijoje esančiose ugdymo įstaigose. Tik dviejose savivaldybės ugdymo įstaigose sveikatos specialistas dirba kiekvieną dieną. Mažiausiai mokinių turinčiose ugdymo įstaigose specialistas dirba tik vieną dieną per dvi savaites.

2016 m., atsižvelgdami į Aprašo reikalavimus, Biuro specialistai parengė ir ugdymo įstaigoms pateikė tvarkų, kurios privalomos ugdymo įstaigoms, projektus: 1) mokinių apžiūros dėl asmens higienos; 2) mokyklos darbuotojų veiksmų mokiniui susirgus ar patyrus traumą mokykloje ir teisėtų mokinio atstovų informavimo apie mokykloje patirtą traumą ar ūmų sveikatos sutrikimą; 3) pirmosios pagalbos organizavimo; 4) pagalbos pagal gydytojų rekomendacijas užtikrinimo (pvz., vaistų laikymo, išdavimo, naudojimo ir kt.), jeigu mokinys serga lėtine neinfekcine liga.

2016 m. Biuro specialistai, vykdantys sveikatos priežiūrą ugdymo įstaigose, pradėjo vykdyti Marijampolės savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu paskirtos minimalios vaiko priežiūros priemonės paskirtiems mokiniams.

Specialistai savo kompetencijos ribose konsultuoja mokinius ir kitus ugdymo įstaigų bendruomenės narius sveikatos išsaugojimo ir ligų prevencijos temomis. Informacija apie 2016 m. registruotus apsilankymus pas sveikatos specialistus ugdymo įstaigose pateikiama lentelėje:

<b>Užregistruota mokinių apsilankymų pas sveikatos priežiūros specialistą ugdymo įstaigose</b>	<b>Apsilankymų pasiskirstymas pagal priežastį</b>		
	<b>pirmoji pagalba</b>	<b>konsultacijos</b>	<b>kita</b>
12988	1245	11174	569

Bendroji sveikatos ugdymo programa, taip pat kitos, su sveikatos išsaugojimu ir stiprinimu susijusios programos, ugdymo įstaigose teisės aktų numatyta tvarka yra įgyvendinamos mokytojams integruojant sveikatos išsaugojimo temas į mokomųjų dalykų pamokas. Specialistams, vykdančioms sveikatos priežiūrą ugdymo įstaigose, nėra suteikta kontaktinių valandų, tačiau jiems priskirtos funkcijos organizuoti mokinių sveikatos stiprinimo priemonių įgyvendinimą ir įgyvendinti jas pagal kompetenciją, taip pat dalyvauti planuojant ir įgyvendinant sveikatos ugdymo bendrąją programą ar kitą sveikatos ugdymo veiklą mokykloje, teikti sveikatos žinias mokyklos bendruomenei apie sveikatos išsaugojimą bei sveikatos stiprinimo būdus, mokyti pritaikyti jas praktiškai. Įgyvendindami šias funkcijas ugdymo įstaigose, visuomenės sveikatos priežiūros specialistai organizuoja ir vykdo sveikatos ugdymo ir mokymo renginius. Susisteminta informacija apie 2016 m. ugdymo įstaigose vykdytą sveikatos ugdymo ir mokymo veiklą pateikiama lentelėje (bendras renginių skaičius – 2018, dalyvių skaičius – 56035):

Sveikatinimo veiklos sritis	Paskaitos	Aktyvūs užsiėmimai	Konkursai, akcijos
Sveikatos sauga ir stiprinimas, bendrieji sveikos gyvensenos ir ligų prevencijos klausimai	201	88	29
Sveika mityba ir nutukimo prevencija	156	67	58
Fizinis aktyvumas	34	85	56
Psichikos sveikata (smurto, savižudybių prevencija, streso kontrolė ir kt.)	8	20	1
Aplinkos sveikata	71	14	6
Rūkymo, alkoholio ir narkotikų vartojimo prevencija	89	33	8
Lytiškumo ugdymas, AIDS ir lytiškai plintančių ligų prevencija	67	3	5
Tuberkuliozės profilaktika	11	7	0
Užkrečiamųjų ligų profilaktika ir asmens higiena	430	58	4
Dantų ėduonies profilaktika ir burnos higiena	73	37	5
Kraujotakos sistemos ligų profilaktika	3	6	8
Traumų ir nelaimingų atsitikimų prevencija	71	51	6
Onkologinių ligų profilaktika	10	1	0
Kitos	70	64	4
<b>Iš viso</b>	<b>1294</b>	<b>534</b>	<b>190</b>

Visuomenės sveikatos priežiūros specialistai ugdymo įstaigose vykdė ir kitas teisės aktais numatytas funkcijas:

- Pagal galiojančią mokinių maitinimo tvarką vykdė mokinių maitinimo organizavimo priežiūrą, kad maitinimas būtų organizuojamas pagal mokyklos steigėjo ar jo įgalioto asmens patvirtintus valgiaraščius ir užkandžių asortimento sąrašus. 2016 m. atlikti 443 patikrinimai;
- Vertino ugdymo įstaigų aplinkos atitiktį galiojančių teisės aktų reikalavimams – 71 kartas;
- Teikė pagalbą kūno kultūros mokytojams komplektuojant fizinio ugdymo grupes, sudarė fizinio pajėgumo grupių sąrašus, pagal galimybes budėjo sporto renginiuose – 86 kartai;
- Rinko informaciją apie kasmetinius mokinių sveikatos profilaktinius patikrinimus pagal šeimos gydytojo išduotą Vaiko sveikatos pažymėjimą (forma Nr. 027-1/a), ją apibendrino ir pristatė mokyklų bendruomenėms, pateikė suinteresuotiems asmenims;
- Dalyvavo mokyklos vaiko gerovės darbo grupių, sprendžiančių mokinių psichologines, adaptacijos ir socialines problemas, veikloje – 59 kartai;
- Vykde užkrečiamųjų ligų epidemiologinę priežiūrą – atliko asmens higienos tikrinimus – 2016 m. buvo patikrinti 9236 vaikai, 80 atvejų buvo rasta utėlių arba glindų, daliai iš jų utėlių arba glindų buvo rasta pakartotinai (29 pakartotiniai atvejai);

- Dalyvavo sveikatą stiprinančių mokyklų organizacinių grupių, vidaus audito darbo grupių veikloje ir kt.

### **SVEIKATOS STIPRINIMO RENGINIAI MARIJAMPOLĖS SAVIVALDYBĖJE (NE UGDYMO ĮSTAIGOSE)**

Ne ugdymo įstaigose visuomenės sveikatos specialistai Biure, įvairiose įstaigose ir organizacijose savivaldybės gyventojams teikė visuomenės sveikatos stiprinimo paslaugas – organizavo ir vykdė sveikatos stiprinimo renginius.

2016 m. Biuras aktyviai įsitraukė į Marijampolės savivaldybės neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi 2015–2016 m. veiksmų plano įgyvendinimą.

2016 m. visuomenės sveikatos stiprinimo renginių skaičius pagal temas pateikiamas lentelėje (bendras renginių skaičius – 892, dalyvių skaičius – 16886):

<b>Sveikatinimo veiklos sritis</b>	<b>Paskaitos</b>	<b>Aktyvūs užsiėmimai</b>	<b>Konkursai, akcijos</b>
Sveikatos sauga ir stiprinimas, bendrieji sveikos gyvensenos ir ligų prevencijos klausimai	27	21	5
Sveika mityba ir nutukimo prevencija	9	89	1
Fizinis aktyvumas	4	644	8
Psichikos sveikata (smurto, savižudybių prevencija, streso kontrolė ir kt.)	23	27	1
Aplinkos sveikata	1	-	-
Rūkymo, alkoholio ir narkotikų vartojimo prevencija	2	6	3
Lytiškumo ugdymas, AIDS ir lytiškai plintančių ligų prevencija	3	-	-
Tuberkuliozės profilaktika	1	-	-
Užkrečiamųjų ligų profilaktika ir asmens higiena	1	5	-
Ėduonies profilaktika ir burnos higiena	1	-	2
Kraujotakos sistemos ligų profilaktika	1	-	1
Traumų ir nelaimingų atsitikimų prevencija	3	1	-
Onkologinių ligų profilaktika	-	-	-
Kitos	2	-	-
<b>Iš viso</b>	<b>78</b>	<b>793</b>	<b>21</b>

2016 m. Biuras vykdė Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2014 m. rugsėjo 22 d. įsakymu Nr. V-979 patvirtintą Širdies ir kraujagyslių ligų rizikos grupės asmenų sveikatos stiprinimo tvarkos aprašo specializuotą sveikatos stiprinimo (mokymo) programą, kurios tikslas – bendradarbiaujant su pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigomis efektyviau stiprinti rizikos grupės asmenų sveikatą, supažindinti juos su širdies ir kraujagyslių ligų rizikos veiksniais, sveikos gyvensenos principais, mokyti keisti gyvenimą, valdyti stresą, pasirinkti sveikatai palankią mitybą bei fizinį aktyvumą. 2016 m. programą baigė 4 rizikos grupės asmenys, 2016 m. programą pradėjusių rizikos grupės asmenų skaičius – 34 asmenys.

### **VISUOMENĖS SVEIKATOS STEBĖSENA**

Įgyvendinant Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymu Nr. V-488 „Dėl bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo“ patvirtintų Bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų 7 ir 8



punktus, 2016 m. buvo renkami 2015 m. (pagal duomenų šaltinių teikiamą informaciją) Marijampolės savivaldybės visuomenės sveikatos būklę atspindintys rodikliai: gyventojų mirtingumas, gimstamumas, sergamumas neinfekcinėmis ir infekcinėmis ligomis, traumų skaičius ir pan. Dauguma sveikatos rodiklių buvo gauti iš centralizuotai teikiamų duomenų šaltinių: Lietuvos statistikos departamento, Higienos instituto Sveikatos informacinio centro leidinių ir kompiuterinių duomenų bazių. Surinktas ir išanalizuotas 51 visuomenės sveikatos rodiklis. Parengta viena visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaita, viena Marijampolės savivaldybės gyventojų sveikatos būklės ataskaita 2016-02-09, Nr. D3-135, viena Marijampolės savivaldybės gyventojų sveikatos būklės pagal tarptautinę statistinę ligų ir susijusių sveikatos sutrikimų klasifikaciją ataskaita 2016-02-26, Nr. D3-213. Visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaita pateikta interneto svetainėje [www.marijampolesvsb.lt](http://www.marijampolesvsb.lt).

2016 m. pagal Higienos instituto parengtą metodiką ir standartizuotus klausimynus buvo vykdytas vaikų gyvenimo tyrimas. Tyrime dalyvavo 689 Marijampolės savivaldybės 5-ų, 7-ų ir 9-ų (I-ų gimnazijos) klasių mokiniai.

Buvo vykdomas ir visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklių duomenų teikimas valstybės ir savivaldybių institucijoms, duomenų teikėjams, visuomenės informavimo priemonėms, bei kitiems suinteresuotiems asmenims.

### **2016 METŲ VEIKLOS APIBENDRINIMAS**

Kaip ir ankstesniais metais, 2016 m. Biuro veikla buvo orientuota į tiesioginį darbą su savivaldybės gyventojais: mokiniais, darbingo amžiaus asmenimis, senjorais.

Daugiausia dėmesio skirta trims prioritetinėms poveikio sritims: sveikos mitybos skatinimui, fizinio aktyvumo skatinimui ir psichikos sveikatos išsaugojimui.

Pagrindiniai vykdytos sveikatinimo veiklos metodai: paskaitos, teoriniai-praktiniai užsiėmimai (programos), praktiniai įgūdžių formavimo užsiėmimai, konsultacijos, informavimo priemonės.

Tiek mokinių, tiek suaugusiųjų aktyvumas Biuro renginiuose 2016 m. didesnis už 2015 m. (bendras renginių dalyvių skaičius 2015 m. – 63966, 2016 m. – 72921).

Pagrindiniai veiklą ribojantys veiksniai: nepakankamas darbo užmokesčio fondas – mažas specialistų darbo užmokestis, nepakankamai reglamentuota sveikatinimo veikla (nepatvirtintos programos), nėra sistemos, kuri užtikrintų gyventojų dalyvavimą sveikatinimo veikloje, per didelį mokinių skaičių vienam visuomenės sveikatos priežiūros specialisto etatui ugdymo įstaigose.

Rekomendacijos vietos politikams ir kitiems atsakingiems asmenims: kurti „Sveikata visose politikose“ principu pagrįstą politiką ir sistemą savivaldybės lygiu, formuoti vieningą teigiamą nuomonę apie sveikos gyvenimo svarbą, uždrausti alkoholio prekybą kultūrinių ir sporto renginių metu, kurti fiziniam aktyvumui palankią fizinės aplinkos infrastruktūrą, mokesčių lengvatas teikti atsižvelgiant į veiklos poveikį aplinkai ir gyventojų sveikatai, teikti pasiūlymus atsakingoms institucijoms dėl aukščiau paminėtų veiklą ribojančių veiksnių šalinimo.

Direktorė

Lina Laukaitienė